

Bilaga 2. Bokföringsexempel gällande fonder

19.8.2026

1 Ökning av skadefond

Försäkringsavgifter är verksamhetskostnader för kommunen och de bör beaktas i budgeteringen av och kostnadsberäkningen för olika uppgifter och i prissättningen av tjänsterna. På motsvarande sätt är de interna överföringsposter som ersätter försäkringsavgifter kostnader för respektive uppgift och ska läggas till skadefondens kapital.

De interna överföringsposterna kan för budgetuppföljningen bokföras som kostnader för försäkringsavgifter på följande sätt:

Per Köp av tjänster, Interna försäkringsavgifter An Övriga verksamhetsintäkter, Ökning av skadefond

Interna försäkringsavgifter kan också behandlas enbart som kostnadsredovisningsposter som inte tas upp i kommunens externa bokföring. De interna poster som behövs för budgetuppföljningen elimineras alltid i bokslutet.

De överföringar som ökar skadefondens kapital upptas efter räkenskapsperiodens resultat, om räkenskapsperiodens resultat räcker till för fondöverföringen. Överföringen förs på följande sätt:

Per Ökning av fonder An Fondkapital, Skadefond

I budgeten godkänner fullmäktige en plan för ökning av skadefondens kapital. En ökning av fonden behandlas dock inte som ett anslag i budgeten. En fondökning i bokslutet godkänns av fullmäktige utgående från kommunstyrelsens förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat.

2 Användning av skadefond och bokföringsexempel

När skadefonden används bokförs minskningen i resultaträkningen till ett belopp som motsvarar den tilläggsavskrivning som görs på skadade, förstörda eller förkomna anläggningstillgångar eller till ett belopp som motsvarar den ersättning som kommunen betalar till den skadelidande. Skadefondens kapital i balansräkningen är inte en post som har karaktären av anslag mot vilken man kan bokföra utgifter.

Kommunen ska reservera i budgeten ett anslag för skadeersättningar ur vilket ersättningarna betalas. I budgetens investeringsdel reserveras anslag för ersättning för skadade eller förstörda anläggningstillgångar. För återkommande och utifrån erfarenhet förutsebara förluster reserveras anslag i samband med att budgeten godkänns, till exempel som ett totalanslag för alla förvaltningar. För exceptionella och stora skador upptas anslag som ändringar i budgeten efter att ersättningsbeloppet för skadan eller förlusten kan uppskattas.

2.1 En byggnad vars bokföringsvärde uppgår till 300 000 euro förstörs vid en eldsvåda. Kommunen har täckt brandskaderisken genom en brandskadefond.

Nedskrivningar an Förvaltnings- och anstaltsbyggnader 300 000,–

Fondkapital, Brandskadefonden an Minskning av fonder 300 000,–

En tilläggsavskrivning tas upp i resultaträkningen bland Nedskrivningar. Om tilläggsavskrivningen är betydande ska den förklaras i noterna till balansräkningen.

2.2 Kommunen betalar 12 000 euro i skadestånd på grund av sitt principalansvar.

Övriga verksamhetskostnader an Kassa 12 000,—

Fondkapital, Personskadefonden an Minskning av fonder 12 000,—

2.3 En kommun som själv bär det ekonomiska ansvaret för personalens olycksfallsrisker åläggs att betala en exceptionellt stor olycksfallsersättning om 200 000 euro till en arbetstagare.

Olycksfallsförsäkringsavgifter an Kassa 200 000,—

Fondkapital, Personskadefonden an Minskning av fonder 200 000,—

En kommun som har ingått avtal med ett försäkringsbolag om att den sköter olycksfallsskador på egen risk bokför både premieförskotten och efterfakturan som kostnad på kontot för olycksfallsförsäkringspremier. Kommunen kan inte göra någon separat avsättning som täcker olycksfallsrisken för förluster som inte har inträffat. Däremot bör det anses förenligt med god bokföringssed att kommunen gör en avsättning för ett visst framtida ersättningsbelopp om ett olycksfall har inträffat och det är känt att kommunen blir tvungen att betala ett exceptionellt stort ersättningsbelopp som inte täcks av den normala årsavgiften.

Kommunen tar in anslag i budgeten för olycksfallsförsäkringsersättningar, antingen per uppgift eller som ett totalanslag ur vilket olycksfallsersättningarna täcks under räkenskapsperioden. Totalanslaget fördelas på kommunens olika uppgifter i förhållande till lönesumman, på samma sätt som olycksfallsförsäkringspremierna och premieförskotten till försäkringsbolaget. Ett belopp som motsvarar de utbetalda olycksfallsförsäkringarna inkomstförs som fondöverföring i bokslutet efter räkenskapsperiodens resultat.

3 Bokföringsexempel gällande ökning av en donationsfond

3.1 Donation till kommunen

Kommunen får en donation med villkor som begränsar dess användning. Donationen består av 35 000 euro i värdepapper och 20 000 euro i banksättningar. Kommunen kan överföra insättningarna till sitt bankkonto. Värdepapperen realiserar inte i detta skede.

Kassa an Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital 20 000,—

Förvaltade medel, Donationsfondernas medel an

Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital 35 000,—

3.2 Dividendintäkt från fondplacering

De värdepapper som erhållits som donation ger kommunen en dividendintäkt om 1 500,—

Förvaltade medel, Donationsfondernas medel an

Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital 1 500,—

3.3 Intern ränta på fondmedel bland kommunens allmänna finansieringsmedel

Intern ränta som betalas på fondmedel bokförs som räntekostnad.

Räntekostnader an Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital 1 000,–

4 Bokföringsexempel gällande användning av en donationsfond

4.1 Kommunen betalar en förening 3 000 euro i understöd ur en donationsfond som bokförts bland förvaltat kapital.

Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital an

Förvaltade medel, Donationsfondernas medel 3 000,–

eller om medlem upptagits bland kommunens allmänna finansieringsmedel

Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital an Kassa 3 000,–

Användning av donationsfonden för understöd bokförs på balanskonton. Anslag för understödet upptas inte i budgeten.

4.2 Kommunen säljer värdepapper som den erhållit som donation och använder medlen för anskaffning av tillgångar bland bestående aktiva.

De värdepapper som kommunen har fått som donation realiserar och medlen används för anskaffning av ett larmtelefonsystem för äldre. Värdepappren säljs till priset 40 000 euro och bokföringsvärdet är 35 000 euro. Försäljningsvinsten på 5 000 euro överförs i enlighet med villkoren i donationsbrevet till fonden. Larmtelefonsystemet kostar 50 000 euro.

Kassa anFörvaltade medel, Donationsfondernas medel 35 000,–

Kassa an Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital 5 000,–

Maskiner och inventarier, Anordningar an Kassa 50 000,–

Förvaltad kapital, Donationsfonders kapital an Maskiner och inventarier, Anordningar 40 000,–

5 Bokföringsexempel gällande övriga egna fonder

Kommunen betalar stipendier ur kommunens egen stipendiefond.

Stipendiefonden har bildats genom fullmäktigebeslut genom överföring av kapital från räkenskapsperiodens resultat till fonden. Fondkapitalet ökas årligen genom en överföring från räkenskapsperiodens resultat. Det överförda beloppet motsvarar 5 procent årlig ränta på kapitalet. Varje år beviljas stipendier för 5 000 euro och för detta ändamål har reserverats anslag i budgetens driftsekonomidel.

Stipendiebetalningarna bokförs på följande sätt:

Bidrag an Kassa 5 000,–

Stipendiefondens kapital an Minskning av fonder 5 000,–